

Gogol. Hráči (Pruška)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
ODBOR VÝSTŘIŽKŮ
Praha 2-Vyšehrad, K rožnovské 6/51 - tel. 29-75-70

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

74943

Scéna 83

25. III. 1983
Praha

Gogol à la Smoček

Už po několik sezón se repertoár Činoherního klubu zabývá úvahami o možnostech a schopnostech člověka. Vezmeme například Povídky z Vídeňského lesa, varující před možností mravního upadku jedince, vezmeme Něžného barbara, zdrazňujícího možnost člověka-tvářce, a vezmeme premiéru poslední — Gogolovy Hráče, v nichž se zkoumají možnosti podvodu jako způsobu člověčí existence.

Jestliže v předchozích titulech (nutno k nim připočítat ještě Hejtmana z Kopníku a Rodinu Tótu) akcentoval Činoherní klub víceméně pozitivní lidskou eventualitu, pak v Hráčích jde o průzkum lidských záporů, které za příznivých okolností mohou nabýt podoby organizovaného podnikání. Takový výklad Gogolovy komedie není svévolí, jeho základ nabízí text sám: všichni hrdinové hry jsou lidé s převráceným hodnotovým systémem; kde podle obecného etického uzu volíme plus, oni zvolí minus — a naopak. Přesto však zvolená koncepce vyžadovala velkou významovou aktualizaci. Svázanost této Gogolovy hříčky — která přece jenom nedosahuje dramatického účinku takového Revizora — se situací dobové ruské společnosti problematizuje její uvedení v jiném čase a společenském kontextu. Autor sám si jí příliš nevážil, jak to dotvrzuje v dopise slavnému ruskému herci M. S. Šečepkinovi — Ze byste se nestyděl, takový nerozum: chcete všechno vsadit na jednu kartu a žádat,

abych nechal k Ženitbě připřáhnout ještě, jak říkáte, novou komedii Hráčů.

Bylo by samozřejmě možné hrát Hráče jako pouhou komedii o kartách, ale pochybuji, že by pak někoho zajímali. Už úvodní scéna Smočekovy inscenace však napovídá, že půjde o něco v sále je ještě rozsvíceno, ale na jevišti už stojí hráčská trojice, vyhlížející svou oběť. Klápot kočáru ustává a kradmé pohledy jednoho hráče na druhého prozrazují, že „podnik“ může spřátnout svou činnost. U Gogola jde o psychologickou studii podvodníka přelstěného jinými podvodníky. U Smočka o odkrývání složitého mechanismu podvodu, který je vytvářen zcela chladně, taktikajíc vědecky, s použitím prostředků moderní psychologie. Není to v žádném případě hra „kdo s koho“, ale cílevědomé úsilí, v němž každý čin, každý krok, každý sebemenší záchvěv vášně je dopředu přesně naplánován. Jen se podívejme, jak důmyslně jsou v tomto „karetním stroji“ rozděleny pracovní funkce: jak Utěšitel Jiřího Kodeta, jako podnikový manažer, velkoryse organizuje celý výrobní proces, na jehož konci je finanční výrobek, totiž oloupení Ichareva. Jak Krugel Petra Nárožného z drobných detailů — manipulace s lížkou, s obkladem, vysypávání karet z oděvu, atp. — skládá groteskní obraz svého zdravého nemocného — zaslouží si obdiv, jak Nárožný tvoří svou mnohavrstevnatou postavu, uvážíme-li, že se

Hereckým koncertem se stala Smočekova inscenace málo uváděné hry N. V. Gogola Hráči na jevišti Činoherního klubu — scéna Divadla na Vinohradech. Zleva vidíme Jiřího Kodeta, Jiřího Zahajského, Petra Nárožného, Josefa Abraháma a Josefa Vondráčka.

Snímek Miroslav Pokorný

herec v textu neměl příliš o co opřít. A jak Svochněv Jiřího Zahajského s uvěřitelnou věcností „hraje“ zlého muže v karetním podniku. Ano, podnik jako podnik, byznys, podnikatelství tvoří nosnou ideu, již jsou podfi-

zeny všechny výrazové prostředky inscenace, včetně toho hracího stroju, z něhož zaslechne ragtimovou melodii z proslulého Hillova filmu. V logice tohoto inscenačního výkladu pak je obohacení předlohy o motiv

„Novgorod“ i převrácení smyslu scény odevzdávání peněz: oproti textu Icharev sám svým kumpánům peníze nabídně.

A jaký je tehle Abrahámův Icharev? Nejprve naivní jako dítě, okouz-

leně vlastní dovedností, postupem hry se proměňující v důležitost samu, neustále přesvědčující sebe i publikum o své genialitě, ponechávající však ve svém jednání prvky nejistoty, které posilují věrohodnost herecova výkonu v okamžiku zhroutení Icharevova života. Na inscenaci Hráčů je pozoruhodné, jak Smoček rafinovaně zapojuje herce do služeb svého inscenačního projektu: všechna herecká práce je beze zbytku podřízena režijnímu zájmu, přičemž jednotlivé výkony vyzařují tak obrovskou mírou herecké uvolněnosti a svobody, jako by ani režiséra nebylo. Smočekovi Hráči potvrzují, že herec roste svými úkoly. Platí to především pro tradičního epizodistu Činoherního klubu Miloslava Šubicha, jehož Alexej je skvělou groteskní etudou malé lidské prohnanosti, připravující nenápadně půdu prohnanosti velkého formátu. Ale platí to i o přesně stylizované studii předstírané statečné pošetilosti Glova (Josef Vondráček), i o Glovovi juniorovi, který je však mnohem přesvědčivější v brilantně rozpohybovaných scénách obehřávání husara, než v situaci vysvětlování podrazu, v níž Rudolf Hrušínský ml. zbytečně zdůrazňuje tragickou polohu Glovova krachu.

JAN KOLÁR

Činoherní klub Praha — scéna Divadla na Vinohradech. N. V. Gogol. HRÁČI. Překlad Leoš Suchařpa, režie Ladislav Smoček, výprava Ladislav Smoček a Jiří Benda j. h.

VYSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Večerní Praha

24. XI. 1982

ze dne

FALEŠNÍ HRÁČI. Zleva doprava
sedí: Utěšitel (J. Kodet), Krugel
(P. Nářožný), Svobdný (J. Zahaj-
ský) a Ieharov (J. Ahrhám).

Snímek: M. Pokorný

Jak podvésti podvodníka

Hráči v Činoherním klubu • Komedie v komedii

Scéna je zabydlena starými známými alamárkami, herci hrají s chutí amatérů a uměním profesionálů a hra k nám vstupuje svou srozumitelnou, tragickou i komickou řečí.

Přesně takhle jsme přijali nejnovější premiéru Činoherního klubu — Gogolovy Hráče — začátkem tohoto týdne. Dramaturgie tentokrát sáhla Gogolovi do postranní kapsy, za Revizora a Zenitbu, pro méně známou komedii.

V Hráčích jde především o úspěšný dramatický trik, takzvanou přelstěnou lest. Překvapený divák se na konci dozví,

že to, co dosud sledoval, byla komedie v komedii. Lháť je prolhán a vše je vlastně rozvedená anekdota.

Postavy tohoto dramatu nejsou tak docela směšnými figurkami se směšnými jmény (jako tomu je víc v Revizorovi i Zenitbě). Jsou naopak nositeli psychologické kresby a Gogol v nich vidí spíš než groteskní figúrky životoucí lidičky s nepolepšitelnou touhou po bezpračném životě. Autor tu sice opět zesměšňuje korupci a byrokracii, ale nejde tu jen o to, jde zároveň o uvažování, myšlenkový pochod zúčastněných, jejich chování a reakce na navozené situace.

Režisér Ladislav Smoček velmi šťastně nodelá také z jednotlivých postav karikatury. Lečce jen, s humorem, naznačuje jejich charakter. Podvedený podvodník Ieharov (J. Ahrhám) je perfektním karbánikem. S kartami si vyhraje jako kouzelnický učedník, ale jakmile předstírá nezkušenost, padá mu z ruky. Těší se na svůj velkolepý

podvod, ale když zjistí prohru, volá spravedlnost.

Čtyřka povedených kop — družný Svobdný (J. Zahajský), inteligentní Utěšitel (J. Kodet), omdlévající Krugel (P. Nářožný) a falešný stávkář Olov (J. Vondráček) — hrají věrohodně svou komedii s jemným využitím divadelních gagů.

Režisér za pomoci Gogola sestrojil téměř ideální divadelní představení komedie. Bez světelných, zvukových či scénických efektů, za pomoci prastarých výrazových činoherních prostředků a s lehkostí, v níž je určité dílna (třeba jen s karaktními triky).

Z. PŠENICOVÁ

Popel Nový (Pavel)

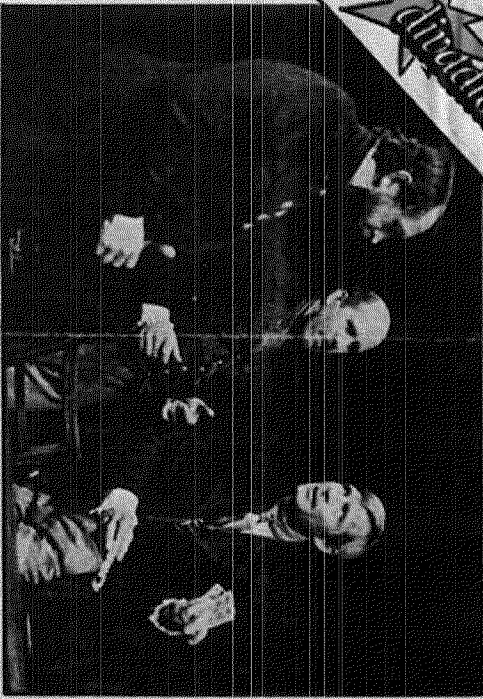
PLATSKÁ LUDOVÁKOVCI SLODA
odbor PRAHA
Příhoda a Vydělování, 1. ročník (1983 - 1984)

VYBÍRÁK Z ČASOPISU

PLM a divadlo
Bratislava

15. IV 1983

no line

■ Jiri Zahajský, Petr Maroň a Jiri Kodet (Svochov, Krugel, Urašitel) doplňují vybírané kvarteto.

V ZAJATÍ HRŮ

Hráčské figle a machinácie, vašeň hrací vpečatuje stopu už prvému momentu in scenácie Hraci na javisku Cínoherného klubu. Gogolova jednoduštvová hra sa na tomto javisku rozráta do podrobnej pitvy zveličovaných činov podvodníkov, ich vzájomného podvádzania a manipulovania druhými, ale i sebou.

Este osvetlene hľadisko pripraveného divadi, v ktorom si diváci, sediaci i stojaci, len pomaly nachádzajú svoje, definítne miesto, sa stáva tereom hercov. Hraci sa rozohrávajú na publiku. Najskor ten jeden z nich, Urašitel (J. Kodet), stojí na prosce mu a pozoruje roznu neutechného hrádiska. K nemu sa prdávaajú postúpie ďalší hrdia: Krugel (P. Maroň) a Svochov (J. Zahajský). Spoločne sa divajú, aby sa pomaly susriedli na jedného diváka, dokonca zabodnú oči. Uvideli novú konst? Tak so zvukom kóca a repikou „Prisiel! sa del začínajú zdaniavo uprostred hľadiska premestuje na javisko.

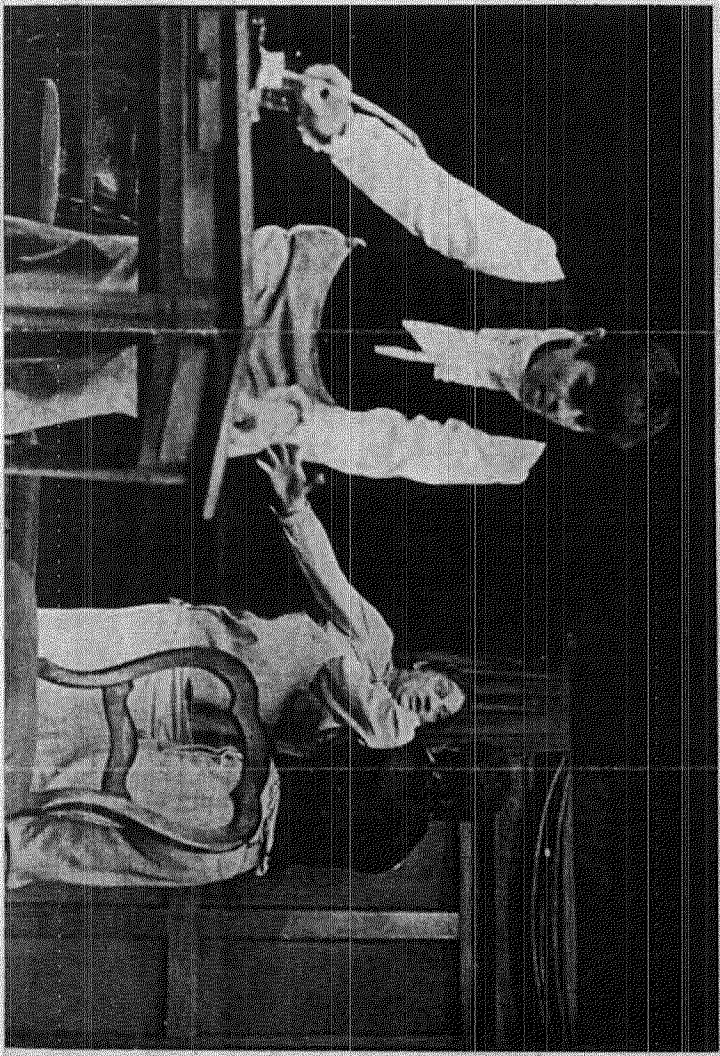
Nová konst, nový hosť je tu, už sa blizu obel. Je to sebaodhaľujúci uvod, odkývajúce pozostatku po predchádzajúcej konstí ozrejmje reálne súvislosti. Krugel odhliada na to, aby silna Alexei čo najvyššie zahliaci stopy Obet sa este vála na zemi. Staci zabaur ju do koberec a odniesť Ohoť, a popod sa narychie zameti, pod ganc a suchomy vzduch sa zahusti kolínskou. Akcionec este Alexei prevratí poliaty obus narudy, na tistejstu stranu Fovaz z obezencia stici do vrecka, pre šťastie Čete upratovacie ci zahliadzovanie stóp sa robí v horúčkovitom nahlieni. Prchárazajúci hosť nesmie nič spozorovať, vtedy až vo chvíli, keď sa posledný ohorož stráca podo kobercom.

Zacina sa nova kapitola s čírym stolom, s novým predstieraním. Tentoraz však obojstranným. Pretože aj hosť je z rovnakeho rodu. Je to podvodník profesionál rozhodnuty zuzitkovat svoje schopnosti. Najvornok-elegant, slachite s ambíciami a vberanými spôsobmi, skratka „slušny človek“ v skutčnosti karat, cestujúci s kultúrom poznáčených karat, z ktorých vzatony exemplár s ľudským menom Adelaída Ivanova mu má priniesť začučený uspech.

Režiser Smoček vedie misceiacu Hracov v ilnu dectivnej hyperroly súčasne s psychologickou pitvou ľudskej duše. Obráz vonkajšieho i vnútorného sveta Gogolových hrdinov, predkladajú herci v podrobnom konaní, v susťstredí, sa na jemne pradio toho, čo je pod povrchom realistikkej situácie. Smoček vedie hercov i k, na znáčovaní, k otvorenému upozornovaniu, k odčyvaniu karat psychologickéj hry (vo chvíľach, keď sa sprisahanci spiknú voči obeť). Aj divák sa však stáva jednou z obeťi manipulácie a kultúrovnej mystifikácie.

Herco, čo sugestivne vedú po falšom stope bez najmenšieho naznaku pochybnosti. Ich hru v stvárnení Josefa Abrahama ma privznel, nielen na to, aby zničil Adelaída Ivanova, no aj preto, aby v zdĺhajúcom pozore, ni obrtie zavýjal, vlezúc kdesi hore, kde

■ V popredí Josef Abraham ako Icharev v Hrákoch.

CÍNOHERNÝ KLUB, SCÉNA DIVÁDU, NA VINOHRADDOCH PRAHA. Miroslav Vašieny: Bogel; Hráci: Režia: Ladislav Smoček. Scéna: Ladislav Smoček a Jiri Bendl a. h. Kostýmy: Jarmila Kupecká. Piekľad: Leoš Suchanec. Učinkuje: Josef Abraham, Jiri Zahajský, Jiri Kodet, Petr Maroň a ďalší.

potom, keď javisko pomaly stmieva, odvis-
ne ako bezvýznamná figurka, ľudská atrá-
pa. Tak, ako visela posledná konštruktívna
pred jeho príchodom. Kruh sa uzavrel
lešť do tlorieľ, Icharov padol, sa tak stala
mementom ľstivých medziľudských vzta-
hov. V tejto hre niet kladného hrdinu.
Každý chce podvesti každého a mraziť
sám seba.

V inscenácii sa pohybuju štyri základné
postavy, kartárske kvarteto, popri nich len
svedomia a bez moralky. Kto koho preľsti
a kto bude obeťou? Túto otázku kladie
režiser na javisku. Až v zaverne odpovedá.
Vysoká hra, ktorú hráči vzajomne na seba
hrajú, sa vymsti tomu, proti komu sa spik-
ne väčšina. Kolektívna sila podvodu dopa-
dá tvrdo na jednotlivca. Tu už niet uniklu
z osidiel.

Je to vynikajúco zjednotené predstave-
nie s hereckou súhrou. Herci hrajú dvojakú
hru: jednu voči tomu, koho skutočne pod-
vádzajú a druhú voči tomu, koho chcú
podvesti. Oba spôsoby jemne odlišujú
a precízne motivujú. Dvojvravnosť, klzvé
chameleónstvo, suzucnosť podvodníkov,
všetko je v predstavení hrou na absolútny
ľudský antihumanizmus.

Inszenáciou Smoček odkryva schopnosť
zneuzriť človeka pre vlastné ciele. Nejde mu
o obraz podvodu a dôkaz o tom, ako sa
ľudské křsy pozierajú, ale o svedectvo
o desivom fungovaní pretvářky a podvodu
v medziľudských vzťahoch. Gogol na to
použil motív peňazi a kartarstva. Smoček
ho využil na javisku v účinnnej groteske.
Monológ podvedeného podvodníka, ktorý
stratil vieru tudi, lebo sa dal nachyľat, je
kruto sebaronicky. Odkryva ubohosť pod-
vodníka, čo podvedol sám seba v mene
uplatnenia svojej „vynaliezavosti a prílišnej
inteligencie“.

V Gogolovom klube vznikla v súčasnom
preľstve klasického textu inscenácia, ktorá
nespracuiva veľkú temu predstieranía
a mystifikácie ako temu potrestaného pod-
vodníka, ale ako temu egocentrických, len
na seba zameraných ľudí, pre ktorých v na-
rabani s druhými neexistuje nijaká bariera.
Všetko robia s chladnou hlavou a vedomím
svojo cieľa, ale vo vzťahu k sebe sú
prechívení a sentimentálni. Obludnosť
tohto konštatovania prostredníctvom Go-
golovho zväčšovacieho skla zasahuje divá-
ka, ktorý sa smeje a zároveň cíti mraziť
hrozu v chrbte.

ZUZANA BÄKOŠOVÄ – HLÄVENKOVÄ

Snímky: M Pokorný

Všetci viac než kedykoľvek predtým
cítia,

že svet sa dal do pohybu
Všetci čosi hľadajú a hľadajú to
už nie mimo seba, ale vo svojom
vnútri.

N. V. Gogol

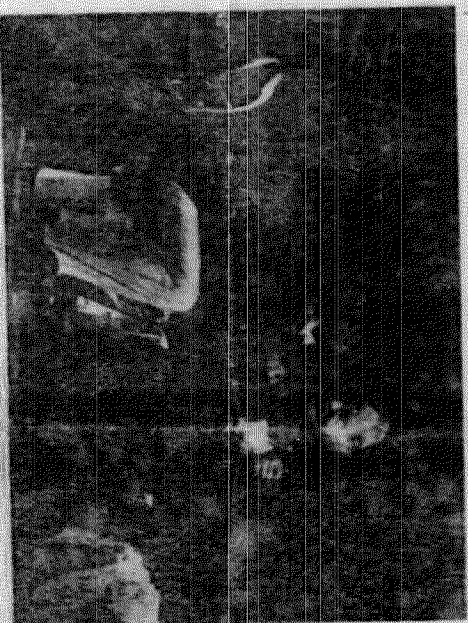
posel: M. L. (T)

VLASKÁ INFORMACNÍ SLUŽBA
VYSŘIZOVÁ SLUŽBA
Praha 8-Vyšehrad, K. nová 642 - tel. 25-73-70

VYSŘIZEK Z ČASOPISU

KVĚTY, PRAHA

16. XII. 1982

Z PRVNÍ ŘADY

Po Revizorovi, zdárně inscena-
ci Jano Kocera v Divadle na
Vinohradech, má Praha v letoš-
ném období vynikající nastu-
vání Gogola: Opet souvisí s vi-
nohradským divadlem, protože
je můžete slednout v Cinoher-
ním klubu — pobočné scéně
DNV, komedii Hrači inscenoval
Ladislav Smoček, který spolu
s hostujícím Jirím Bendou vy-
vrší senáckou výpravu. Předlohu
nese pedfils Leoše Suchbátky,
lokže je snad možno nabyt-
ně dodávat, že jde o převod po
všech stránkách výborný.

Norvu hry odpovídá v insce-
nici Cinoherního klubu hned ne-
kolik významu. Vedle původního,
který znáči foliánské profesionální
korboňky, se vynořuje outstera-
ní zomyslený a resliřatý citlivě
renigrenovaný filozofický obraz
bída hrdců se životem, který stojí
jen na ště a postvođu. Obroz
směšný a z odstupu bezútešné
smutný — což Smoček jiripome-
ně mstným zdurazněním du-
ševné deřave korstřuceke pro-
postovu ležerava. A koncečne mi-
žeme slova Hrdci — právě s tím
velikým písnenem — bez obavy
použil jako ocenění skvělých ok-
terů. Neboť všichni, od před-
stavitelů velikých rolí až po epiz-
odky, se dovolí plně do služeb
díla, vřskují scénam výřní, naš-
skvelejší herecké loňucky v celbu
i detailech a znovu dokazují, že
mužské črsti souboru Cinoher-
ního klubu (v Hrdcích není žen-
ska postav) má dnes jedineč-
nou úroveň.

Josef Althorn (lečarov), Jiří
Kedel (Uřádník), Josef Vondro-
ček (Glov), Rudolf Hrošířský ml.
(Glovův syn), Jiří Zoharský
(Smoček), Petr Narožný (Kau-
gaj) a další pod režisrovy m, ale
človětomým šmáčkým veden-
ním přesně tematizují své po-
stavy (i s tím nezlbyným příkem
lojnosti, potřebného k závěreč-
nému odhalení), důsledně spolu
vytvářejí stylovou jednotu insce-

noce, v níž režisřický žůřsob vy-
povědi neaztate v podobnější oší-
mive zblběsky vřupřítelomně ro-
níc.

Jedine, co snad lze inscenaci
vytknout, je, že v druhé polo-
vině loňku žročil tempo a že
konečny svat děla může i divák
nezrnily textu snad oz přitís brzy
vřusit. Ale to vůd, nic neměnu
na tom, že u nás moio žnávř
Gogolovu hru žořit v Cinoherním
klubu jako hvezřno supernoa.
Jiří Smrad

Časopis: Husar (Etk.)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VYSTRÍŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2, Vyšehrad, K rotnundě 6/82, tel. 29 73 76

VYSTRÍŽEK Z ČASOPISU

1 K
Mladá fronta, Praha

4 XII. 1982

Hráči, poslední premiéra ob-
levné dramaturgie pražské-
ho činoherního klubu, scé-
ny ~~Dle~~ na ~~trhacích~~ patři
k méně známým hrani Nikolaje
Vasiljeviča Gogola. Dokonce není
přesně určena doba jejích vzní-
ku. V defilovní podobě byli na-
psáni roku 1842, zřejmě však na

divadlo

základě podstatně starších kon-
ceptů poházeřech z neproduel-
ního období Gogolovy
tvorby z doby, kdy na-
psal své nejslavnější
komedie – Zenitbu a
Revizora. Už při pře-
ním uvedení Hráčů by-

Činoherní Hráči

vzniklivosť této sio čtyřicet let
staré hry pro současnou, kon-
stabilizovaná lesl, racionalně kon-
struovaný podvod je Ladislavem
Smolckem režisrován rafinované
prostě takřka bez rekvizit a oka-
zale scény (L. Smolck a J. Ben-
dal) pouze s efektním, děj pod-
trhujelem „odhalením“ scény na
závěr. Jednotlivé postavy nejsou,
jak bývá u Gogola zvykem, ka-
rikatury ale charaktery. Jemně
odstíněné do bezcharakternosti
s vysokým intelligenčním kvó-
tientem (Utěšitel ve velkolepě

la viditelná výlmečnost
a odlišnost této hry v kontextu
spisovatelovy tvorby. Z Gogolovy
korespondence vyplývá, že on
sám si Hráčů věžil více než na-
příklad Zenitby. Hráči jsou vysla-
věni na půdorysu moderní jem-
né psychologické realistické dráb-
nokresby. Nadsázka, fantastika a
proteskni deformace, které se
staly základem typického Gogola
va stylu, jsou tu potlačeny. Děj

samožetelné „životní“ roli Irltho
Kodeta) do bezcharakternosti pa-
sivní (zatím ponekud nevyřezaný
Svochiněv Irltho Zahajského), do
bezcharakternosti prohrávající (Jo-
sef Abrahám jako leharov, podvod-
ník v rouše přetvozené nativity) či
do bezcharakternosti prvotřídními
až žvotěsné (Krugel v brilantní,
názvěně interpretaci Petra Ná-
rožného).

Hráčů je přirozený a pravděpo-
dobný, odpovídá konvenčním psy-
chologickým i společenským a
teprve v samém závěru se odha-
lí jako velká mystifikace. Jemná
psychologie je odkryta jako vel-
ká hra jako psychologie psycho-
logie. Jestiže téma podvodu stou-
zí v Revizorovi k obrazu stavu
společnosti v Hráčích pak k sub-
tilní analýze lidského chování.
V tomto bodě především spočívá

Hráči jsou mušským hereckým

koncertem souboru jsou i vzru-
šující inscenace vůbec, která a ra-
finované prostou lehkostí rozle-
pronika do lidské duše – té
středny, v níž, podle zprávy sa-
měho Gogola, „nedokáže kaž-
dý dohlédnout až na dno a o půz
nejze soudit a usuzovat pouze
podle některých vnějších přízna-
ků“.

DAGMAR SEDIČKA

Popel (Kukuřka) (Manda)

PRÁZSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA

nadbor vprahisba

Praha 2-Vyšehrad, K rotunda MČZ 1st 20 73 76

VYSTAVĚK Z ČASOPISU

Mladý svět, Praha

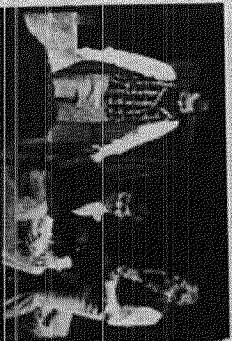
ze dne

22. III 1983

AK

Hráči v Činoherním klubu

Revizor a Hráči jsou už dnes klasické hry. Obě napsal Nikolaj Gogol. A obě mají společné téma: podvod. Zatímco kritické vyznění Revizora namířil Gogol proti společnosti, obrátil v Hráčích svůj satkosmus proti lidským charakterům.

Zleva: J. Zahojský (Svochněv),
J. Abraham (Leharev)
a J. Kodet (Ulišitel)
Foto: Miroslav Pokorný

Příběh Hráčů je zdánlivě prosty. Falešného hráče, který obhrabí jednoho boháče o 80 000 rublů, chytí oberou jeho „kolegove“. Už v této zápletce je cítit Gogolův smysl pro groteskní nádsáku, kterou dokáže dovést až k absurditě. Tedy okamžiku, kdy se divák jeho horlkým komediím ještě smeje, ale může už o le-
dascem přemýšlet.

Režisér Ladislav Smoček, který v Činoherním klubu v Praze Hráče nastudoval, využil právě tuto přednost Gogolova textu. Jeho inscenace je komedií stejně jako pozoruhodným psychologickým dramatem.

Zároveň však Smoček pojnal Hráče tak, že dal maximální prostor hercům. Jejich výkony jsou pozoruhodné. Je potěšující sledovat, co napříklád v pauzách a mimo text zahráje Josef Abraham, Jiří Kodet nebo Jiří Zahoj-
ský. Co všechno prozradí o své figure třeba Petr Noroňny jenom tím, jak posvácí.

Smoček pojnal Hráče jako pří-
běh o „kariéře“ falešného kar-
banika Lehareva. Podvod je leha-
revorů prostředkem rychlého spo-
lečenského vzestupu. To je jeho
vytouzzený cíl, jeho vášně. Život

je pro něho karetní partie, ve
které se mazoni podvádíci mo-
hou puvznest nad omezené hlu-
pěky, partie, ve které mohou
uvrát boháčům kus jejich majet-
ku a žít si. To je jeho vyznání
i životní filozofie. Když je podve-
den, jeho filozofie se hroutí. Pod-
vod ho zasaží a pokupil na nej-
cittivějším místě „Stazit“ ho
v jeho očích zpět, mezi hlupáky,
kterými tak pohrdal. Proto spa-
chá sebevraždu.

A proč vlastně Gogol, a po
něm režisér, nechal podvádítko
podvést tak dokonale, že ho tím
přivedl až k sebevraždě? Třeba
proto, aby si lidé častěji všimli
„domečků z karet“. Vlastních ne-
bo cizích. Na tom nezáleží.
Lubomír Dušek

Gogol: Hráči (CK)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2, Vyšehrad, K rotundě 8/62 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Svobodné slovo, Praha

23. XI. 1982

ze dne

JK
úterý 23. listopadu 1982

Nejnovejší premiérou pražského činoherního klubu je inscenace hry N. V. Gogola Hráči. Režisér L. Smoček ji nastudoval mj. s herci (zleva) J. Kodetem, P. Nárožným, J. Zahájským a J. Abrahámem.
Foto K. Pokorný

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřížkové služby
Praha 2, Vyšehrad, K rotundě 8/62 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Svobodné slovo, Praha

ze dne

29. XII. 1982

Hráví Hráči v Klubu

Najnovějším titulem v repertoáru pražského činoherního klubu, scény Divadla na Vinohradech, jsou Gogolovi HRÁČI. Tuto inscenaci pokračuje soubor v osobitě dramaturgické linii, jež se zaměřuje na díla zkoumající postoje a možnosti člověka v konkrétních historickosociálních podmínkách.

GOGOLOVA mála známá a vzácně uváděná komedie (nečasné zůstává i doba jejího vzniku), výrazně se lišící od jeho vrcholných komediálních děl Revizora a Ženitby, přivádí na jeviště nikoliv zobecněné lidské typy, ale skutečné charaktery, vykreované podobně moderními prostředky, prozradě dramatických postav. Stejně překvapivá je i zápletka, jež využívá dvojitou zarátku logicky a racionálně rozvíjí svou mystifikaci. Je připravuje skupina profesionálů — laičných hráčů, je v závěru prakticky vyřešená mystifikace novou a mnohem obecnější Gogolovi Hráči byl ovšem původně akce, pouhou scénickou anekdotou a tak je oprava či spíše „nastavování“ textu v lunahodinově inscenaci patrné, protože však dialog často hráčů s půvabnou improvizací a „no-

vý“ jazyk spívá s Gogolovými zcela pragmatiky. Výslednému svazu inscenace — snad až na vysvětlitel závěr — tato mnohamluvnost nikterak neubíhá.

NEISYMPATICKÝM rysem Hráčů v činoherním klubu je však jejich jevištní realizace. Režisér L. Smoček, zároveň (s J. Bendou) spoluvůdce režijní funkční skupiny, jež efektně hraje zvláště v závěrečném symbolu, vytvořil spolu s vyhraněnými mužskými protagonisty neoklasické, příjemné a uvolňované představení plné drobných, často nepovšimnutelných, odstíněných komických nuancí a zvrátů. Z inscenace se tak stává jakási „klubovská“ hra na dané téma, v níž každý z jejích účastníků nachází přesně odstín svého výrazu a v níž se herci baví stejnou měrou jako diváci. Za všechny zdatlé ukáznějme alespoň dva nejvýraznější: Josefa Abraháma a Jiřího Kodeta, kteří svým hrdinům odevzdávají opulenci směr, přátelství, ležernosti a svobodu i lidské citlivosti, jež vyvolává v hledišti úsměv, zhoubová a chápatel.

spa